

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Van de Druyven

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

en de Violette, in eeven gelyke deelen.

Indien men maar een klein getal van kleine boomen te planten heeft, zo kan men zig vergenoegen, van daar de volgende toe te gebruiken, de Bardin, Fenouillet, Apis, Violette, en Herfit Calleville, als de zeldzaamste, die'er niet veel en zyn, en houden de Renetten voor de groote boomen, gelyk ook de Rambours, de Francatus &c. en zelfs de Herfit Calleville, en om'er de ruimte of overvloed van andere soorten te hebben, zo ziet verder het Nieuw Register der Vruchtboomen, in de Voorrede gemeld.

IX. HOOFDPUNT.

Van de Druyven.

DAar is een ontelbaar getal van Druyven, alle verscheiden in smaak, geur, groote, gedaante, kouleur, tyd van rypheid, &c. inderdaad, daar zyn geheele groote, middelmatige, lange, ronde, zoete, parfumerende, vroege, laate, witte, swarte, roode, violette, rosch, halv en halv &c.

Wy zullen ons vergenoegen, met de voornaamste soorten te beschryven, en zelfs maar van die bekwaam zyn om aan de Espaljers of latwerk in een Thuin of Hoy gesteld te werden: Ondertusschen zulken wy een benaaming van de anderen geeven.

1. *De vroege Druyv*, is een soort van vroege swarte Moriljon, die vroeg kouleurd, dat hem lang te vooren doet ryp schyneneer hy het is, haar schil is heel hard, ryp zynde, is zy heel zoet, men noemd ze ook de *Magdalene Druyv*.

2. *De witte Chasselas*, anders *Muscadet* of *Bar sur Aube*, is een byzondere zoete Druyv, die groote trossen, en druiven heeft die knappen, zy rypt ligt, en blyvt langer goed als eenige andere druiven, zy is heel bekend en geagt in Switserland, daar zy de *Witte Fendant* genaamd werd.

3. *De swarte Chasselas*, heeft by na dezelve hoedanigheeden, gelyk ook

4. *De roode Chasselas*, daar men ook de naam van *Grieksche Druyv* aan geevt.

5. *d'Autriche met het Pietercehy-blad*, ook *Cioutat* genaam, is allezins gelyk de witte Chasselas, uitgenoomen het blad, dat zy heel ge-

gekurven of ingefneeden heeft, als 't blad van de Pietercely, dat een aangenaame uitwerking maakt, hy draagd sterk.

6. *De Witte Muscat*, geeft groote bosfen, en is een uitneemende Druiv, engroot genoeg, rond, vast, geel, hard, en krakend, met een geheel zoet gezuikert, en parfumeerend zap, met een woord, het is de lekkerste van alle Druyven, zelfs van alle vrugten, als zy tot volkooome rypheid heeft kunnen koomer; maar om wel te ripen, moet men ze tegen het Zuiden, of teegen 't Oosten stellen, en in een drooge en zandagtige grond.

7. *De roode Muscat*, heeft ten naasten by dezelve hoedaanigheden, gelyk ook

8. *De Viole-muscat*, die ook heel uitneemend is.

9. *De swarte Muscat*, is de slegste van de vier, hebbende na 't schynd zo veel geur nog verheeven smaak niet, maar daar en teegen rypt zy ligter.

10. *De lange Muscat*, anders *Italiaansche Passé Musqué*, is wit, geeft dikke en lange troffen, en heele lange, dikke, en sterk musqueerende en parfumeerende Druyven, als zy ryp kunnen werden, hy moet de beste stand en groote hette hebben, anders kan zy niet ryp werden, zy is uitneemend in Confituuren.

11. *De witte Corinthische*, is een kleine witte Druyv, dun en zonder karrels, lang van tros geheel zuikeragtig en smakelyk, als zy wel ryp is.

12. *De roode Corinthische, of Violet*, is een weinig grooter voor het overige dezelve.

13. *d'Expirant*, is een heel bekende en geagte Druyv in Languedoc, aan de kant van Montpellier, en Nismes; Zy is van een blaauwagtig swart, of liever klei-kouleur, middelmatig groot, vast, en zoet, met een woord uitnemend, als zy ryp is, haar blad is vol roode vlakjes.

14. *Maroquin*, brengt groote troffen voort, en swarte groote Druyven, vast en krakende, en heel goed als zy ryp zyn.

15. *De Italiaansche Druyv, Pergoleyse* genaamd, is tweederlei, wit en violet, met lange dikke bosfen, langwerpige Druyven, niet dicht op malkander, heel uitnemend als zy ryp zyn, maar daar kan zy in deeze Hollandsche lugtfreek niet wel toe koomen, zo dat zy een goede stand vereist, of een brocikas.

16. *De Damas*, is een uitnemende Druyv om te eten, wiens trossen dik en lang zyn, de Druyv is dik en lang, en heeft een Amber-geur, en geen karrels, hy druyp dikwils, en wil met lange-ranken gesnoeid werden, gelyk ook de Muscat, daar is een roode, en een witte.

17. *De Bourdelais* is een soort van een groote, witte, en lank-werpige Druyv, die heele groote en dikke trossen maakt, zy rypt by na nooit, en is by gevolg maar bekwaam voor Confituuren, of Verjus, als men dat van nooden heeft, haar blad is ook uitnemend bekwaam, om de schotels te verciere in October.

Daar zyn nog verscheide andere soorten van Druyven, die men aan Espaljers kan stellen, als de gemeene *Depense*, de *Muscade*, de *Olivette* &c.

Daar zyn ook veel andere goede soorten, bekwaam voor wynbergen, en wyn, als

De swarte *Morillon*, in Bourgogne *Pineau* genaamd, te Orleans *Auvernat*, te Geneve en in 't land van Vaud *Servagnin*, daar zyn drie soorten van, maar die splyt is de beste.

De witte *Morillon*, in Champagne witte *Fromenteau* genaamd, in Switserland witte *Servagnin*.

De *Fennetin*, genaamd *Muscat van Orleans*.

De witte *Baulnier*.

De witte *Melier*, in Bourgogne groen en swart.

De swarte *Sanmoiseau*, in 't france Comté *Pelloffard* genaamd.

De swarte *Blanquette*, of *Clarette* van Languedoc.

De roode of graauwe *Fromenteau van Champagne*.

De graauwe, roode, en witte *Malvoisie*.

De gemeene *Verwer*, en de *Verwer van Canada* &c.

X. HOOFDPUNT,

Van verscheide Vrugt-bomen.

Daar is nog overig van verscheide andere soorten van vrugt-boomen te spreken, die by de voorgaande kunnen gevoegd werden, op dat Thuinen, Hooven, Boomgaarden en Plantagien alle de vrugten voortbrengen, daar onze Lugtfreek (of Climaat) toe bekwaam is.

1. Den